

Şili Röportajı; “Sömürgecilikten Gelen Bir Geçmişten, Devrimci Bir Harekete”

Meydan Gazetesi

28.01.2020

İçindekiler

Direnışteki militan bir topluluğun parçası olmak ne anlama geliyor?	3
Protestolardan gelen fotoğraflarda farklı bayraklar gördük; yerli halkın bayrakları ve Şili devlet bayrağı. Bu iki taraf tamamen farklı düşünen insanlardan oluşuyor mu? Ve sömürgecilerin anıtları yıkıldı. İnsanların bu konudaki tepkisi nasıldı?	3
Şili bayrağı gördük ama renkli değildi. Sadece siyah ve beyazdı. Özel bir anlamı var mı?	4
Sizce bu isyan nasıl devam edecek? Bir öngörünüz var mı?	4
İşçi sınıfı bu ayaklanmanın bir parçası mı? Protestolara katılıyorlar mı? Grev düzenlendi mi?	4
Bu isyana, bu gösterilere neden olan ekonomik ve sosyal nedenler nelerdi?	4
Bu isyan nasıl başladı? İlk gösteri neydi?	5
Gençlik hareketi ne tür eylemlerde bulunuyor? Okullardaki ve üniversitelerdeki protestoları haberlerden izledik. İsyana nasıl katılıyorlar? Okulları boykot ediyorlar mı?	5
Las Tesis'in performans protestosu dünyaya yayıldı. Ayrıca Türkiye'de kadınlar şiddete karşı bu protestoyu bu grupla dayanışma içinde yaptı. Bu grup bu isyandan önce mi, yoksa isyan sırasında mı kuruldu? Popüler olduktan sonra protestolara katılmaya devam ettiler mi?	6

Meydan Gazetesi olarak, *Şili’de sokak hareketliğinin içerisinde yer alan “Comunidad en Resistencia – Tierra Libre” örgütünden Gabriel Ascui ile gerçekleştirdiğimiz röportajı aktarıyoruz. Soruların ve cevapların çeviri inisiyatifinde yer alan Mercan Doğan ve Burak Aktaş’a teşekkür ederiz.*

Direnışteki militan bir topluluğun parçası olmak ne anlama geliyor?

Sömürgecilikten gelen bir geçmişten, stratejik bir devrimci projenin geliştirilmesine ya da başka bir deyişle Şili ve Latin Amerika’daki kendi gerçekliğimizdeki eylemlerimizle, bizi kurtuluş yoluna yönlendirecek ufku bulabileceğimize inanıyoruz. Krizde, bu tarihsel zamanın ötesinde bir şeyin belirgin hale geldiği bir gerçeklik, başka bir deyişle, bu modern zamanlardan ve dolayısıyla kapitalizm, ataerkillik ve koloniden farklı bir gerçeklik.

Direnış içindeki topluluğumuzun toprağımızı ve bedenlerimizi iyileştirmek ve savunmak için temel bir rolü olduğunu düşünüyoruz. Buradan temel bir görev ortaya çıkıyor: “Pachakuti” zamanından önce, dünyanın fakir, alçakgönüllü ve dışlanmış insanlarımızın içinde bin yıllık tarihin tüm güçleriyle ortaya çıkmaya başladığı ters zaman. Bu güç, günlük “weichan” da, doğa anamızın yadsınamaz haysiyetini savunmak için ortaya çıkar. Buradan militanlık, sadece bir örgüte veya aktivizme bir ait olarak değil, aynı zamanda adaletin hizmetinde bir yaşam ve ölüm biçiminde yeni bir anlam kazanır. Artık militan olmak için devrimci bir niyete sahip olmak yeterli olmadığından, devrimci olarak yaşamak için değil, ölmek için yeterlidir.

Protestolardan gelen fotoğraflarda farklı bayraklar gördük; yerli halkın bayrakları ve Şili devlet bayrağı. Bu iki taraf tamamen farklı düşünen insanlardan oluşmuyor mu? Ve sömürgecilerin anıtları yıkıldı. İnsanların bu konudaki tepkisi nasıldı?

Bölgesel şehir merkezlerimizin ve meydanlarının çoğunun heykellerinin ve sembollerinin imhası tesadüf değildir. Bunlar, eski halkımızın geçtiği ve Abya Yala ’nın geri kalanındaki gibi ırkçı, ayrılıkçı ve oligarşik cumhuriyet tarafından inşa edilen soykırım sürecinin en kötüsünü temsil eden anıtlardır. Bu özel mücadele şekli, halkımızın yalnızca bir sömürü sürecine, sömürgeleştirici bir ana ve yalnızca sömürge devletinin yeniden şekillendirilmesinden daha fazlasına açık bir işarettir.

Bu yıkımlar iyi karşılandı ve genel olarak atalarımıza ait toplulukların, miting ve toplantılardaki insanların bayrağının varlığını daha fazla görebiliyoruz. Bununla birlikte, her iki bayrağın (Şili ve ataları) bir arada yaşamaları, çelişkili değildir, çünkü onları benzer karakterli heterojen insanlar olarak değil de aynı toprak şeridinde yaşayan iki kişi olarak düşünüyoruz.

Şili bayrağı gördük ama renkli değildi. Sadece siyah ve beyazdı. Özel bir anlamı var mı?

Siyah bayraklar geçmişte Şili halkı tarafından çok sayıda protestoda kullanılmıştır. Bunları, su kirliliği veya kirliliği nedeniyle grevdeki bakır işçileri veya liman işçileri sendikalarından çevresel taleplere kadar çeşitli mücadele alanlarında görebilirsiniz.

Şili bayrağının silueti ile bahsettiğiniz bayrak, ülkenin dört bir yanındaki son yürüyüşlerde kendiliğinden ortaya çıktı ve bunun herkes için tek bir anlamı olduğunu söyleyemeyiz, ancak doğal kaynaklarımızı yağmalayan ve onları savunmaya çalışanların hayatlarını alan soykırım sonrası insanların kederini temsil ettiğine inanıyoruz.

Sizce bu isyan nasıl devam edecek? Bir öngörünüz var mı?

Bu birden fazla faktöre bağlı. Senaryo her gün farklı olaylarla değişiyor (senato tarafından yeni baskıcı ve otoriter yasalar geçti; birkaç polis karakoluna spontan saldırılar gerçekleşti; yaralanan, işkence gören veya tecavüze uğrayan insanların yeni raporları ortaya çıkıyor). 2019 yılının Ekim ayında birkaç hafta sonra, kongre katılımcıları yeni anayasa meclisi aracılığıyla yeni bir anayasa oluşturma sürecini başlatmak için bir anlaşma imzaladılar. Ancak bu, büyük yürüyüşleri ve grevleri organize eden protestolara ve toplumsal hareketlere katılan insanların çoğunluğunun katılımı olmadan yapılan bir şey olarak görülüyordu. Buna ek olarak, diğer hareketlerin yanı sıra, yalnızca resmi olarak tanınan parti üyelerinin bu anayasa meclisine katılmasına izin verileceği, kadınların ve ataların temsil edilmesinin sağlanamaması da dahil olmak üzere, çeşitli unsurların toplumsal hareketten tarafından eleştirilmiştir.

İşçi sınıfı bu ayaklanmanın bir parçası mı? Protestolara katılıyorlar mı? Grev düzenlendi mi?

İşçi sınıfı isyandır. Bu olay Şili'nin uyanışı olarak adlandırıldı, çünkü sokaklar birçoğu önceden herhangi bir sosyal veya politik bir organizasyona katılmamış çok sayıda insanla dolu. Bu nedenle, işçi sınıfını temsil eden büyük bir örgütten söz edemeyiz, durum daha çok onların kendileri ifade etmesi olarak düşünülebilir.

Bu isyana, bu gösterilere neden olan ekonomik ve sosyal nedenler nelerdi?

Piñera'nın ikinci cumhurbaşkanlığı dönemi, yabancı yatırımların ve toprağın, nehirlerin, denizlerin yağmalanmasıyla toprağı pasifize etme amacıyla oluşan yoğun bir baskı gündeme damgasını vurdu. İlk döneminde, sağcı kanat kendilerini 1989'da diktatörlükten sonra oy kullanmasıyla hükümeti kontrol eden bir merkez sol olan 'Concertacion'ın meşru halefleri haline getirmeye odaklanmışken, bugün küresel belirsizlik karşısında iç düzen ortaya çıkmaya çalışmaktalar. Eski 'önce havuç, sonra sopa' formülü, 'iç düşmana' karşı kuzey amerikalı savaşı taktiği ile değiştirildi. İmparatorluğun halka karşı küresel çelişkisi, topraklarımızın askeri işgalinde açıkça görülmektedir.

Sadece toplumsal hareketlerin değil halkın kendisinin de siyasal gücün yaratıcı parçası olmaktan uzak tutulduğu 30 yıl yalnızca bir haftaya sıkıştırıldı. Önümüzde, 30 yıl önce askeri cunta ile *Concertacion* arasında kabul edilen "demokrasiye geçiş" in tarihsel döneminin kesin olarak kapanışını gösteren ve

yeni bir şeyi kurabilecek bir an var. Halk güçleri, ülkenin her köşesinde toplumsal hareketlerle kısmi adaletsizliklerin ötesine geçen yoksul bir öze sahip olduklarını, adaletsizliğin kendisine karşı olduklarını gösterdiler.

Bu isyan nasıl başladı? İlk gösteri neydi?

Santiago'nun başkentindeki lise öğrencilerinin çağrı yaptığı ve metro ücretinin büyük ölçüde artırılmasına karşı yapılan eylemle başladı. Öğrencilere karşı acımasız baskıyı ve yetkililerin empati eksikliğini gördükten sonra halkın kendisi tarafından başlatılan bu hareketin ilk fitilini onlar ateşlediler.

Hükümet ve metro yöneticileri, büyük eylemlilik gösterilen birkaç istasyonu kapatmaya karar verdiler ve öğrenciler için sınırlanan halkın evlerine veya iş yerlerine gitmelerini önlemeyi düşündüler, ancak halk hükümetin, maaşlarda gerçek bir artış olmadan yaşam maliyetinin sürekli artmasına ve hükümetin metro zamlarıyla ilgili yaptığı açıklamalara çok öfkeleniler.

Bu büyük ücret artışlarını durdurmaya yönelik umutsuz bir girişimde hükümet, tutuklanan öğrencilere karşı herhangi bir cezayı iki katına çıkaracak olan devlet güvenliği yasası olarak da bilinen terörle mücadele yasasını başlattı. Bu, 18 Ekim'de, ülkenin dört bir yanındaki büyük protestolarla Santiago'daki birkaç metro istasyonunun yakılmasıyla dev bir isyanı tetikledi. Cevap olarak hükümet, büyük şehirlerde olağanüstü hal ve sokağa çıkma yasağı ilan ederek, daha sonra halk büyük protestolarla tüm şehirlere yayılınca orduyu sokaklara çıkarmaktan başka seçeneği olmadığını söyledi.

Bu, bir hükümetin orduyu genel huzursuzluğu kontrol etmeye çağırdığı "demokrasiye geçiş" in başlangıcından bu yana ilk kez olmuştur. Önümüzdeki haftalarda, askeri müdahalenin bir sonucu olan baskının ve birkaç ölüm raporunun sonucu olarak büyük yürüyüşler, mitingler ve toplanmalar ülke çapında patlak verdi, polis kalabalıklara ateş açtı, insanlar kaçırıldı, işkence gördü ve tecavüze uğradılar.

Yaklaşan protestolar sırasında, 'ön saf', polisin Santiago şehir merkezindeki toplaşmaları ve yürüyüşleri basmasını önlemek için ve eylemlerin gerçekleşmesi için bir gereklilik olarak ortaya çıktı. Ancak, protestolar her şeye rağmen bütün ülkede gerçekleşmeye devam ediyordu, polisler ne olursa olsun emirlerini yerine getirmeye çalıştılar, plastik olması gereken ve daha sonrasında Şili Üniversitesi Mühendislik Bölümü'nün %90'nının metal olduğunu saptadığı mermilerle ateş edildi. Bu ateşlemeler binlerce insanı yaraladı, yüzlercesini kör bıraktı hatta eylemlerden biri sırasında fotoğraf çekmeye çalışan bir öğrenci iki gözünü de kaybetti.

Hükümet, bir istisna durum ilan edilmedikçe, yasal olarak süresiz olarak hareket etmesine izin verilmediği için, sonunda orduyu geri çağırmak zorunda kaldı.

En başta, talepler net olarak belli olmasa da yavaş yavaş , genel hoşnutsuzluğun ortak sebebi daha da görünür olmaya başladı, anayasal meclisin gerekliliği, yeni bir sosyal ve emeklilik sisteminin gerekliliği ve suyu çalan toprağı kirleten ve sosyo-çevresel bir kriz yaratan geniş uluslar arası holdinglerin sonun gelmesi. Sloganlar bu durumu daha da netleştirdi : "yaşamaya değer bir hayat için ", " barış içinde yaşama hakkı " için " Şili neoliberalize mezar olacak ".

Gençlik hareketi ne tür eylemlerde bulunuyor? Okullardaki ve üniversitelerdeki protestoları haberlerden izledik. İsyana nasıl katılıyorlar? Okulları boykot ediyorlar mı?

Daha önceden belirtildiği gibi, gençler tangını başlatan kıvılcım olarak bu hareketin temelini oluşturmuştur. Metro istasyonlarındaki büyük eylemleri başlatanlar, ancak daha sonra hükümet binalarının işgalleri vb. eylemler ile hareketi büyütmeye devam ettiler. Son zamanlarda bir çok lise öğrencisi üniversiteye giriş sınavını "PSU"yu boykot ettiler. Son yıllarda eğitim için birçok büyük sosyal hareket

meydana geldiğinden, genel olarak öğrenciler her zaman Şili siyasi ortamında önemli bir aktör olmuştur, 2006'da lise öğrencileri genel eğitim yasasına karşıydılar ve 2011 için üniversite öğrencileri ücretsiz eğitim için sokaktaydılar.

Las Tesis'in performans protestosu dünyaya yayıldı. Ayrıca Türkiye'de kadınlar şiddete karşı bu protestoyu bu grupla dayanışma içinde yaptı. Bu grup bu isyandan önce mi, yoksa isyan sırasında mı kuruldu? Popüler olduktan sonra protestolara katılmaya devam ettiler mi?

Bu isyandan önce var olan bir gruptu, ama "a rapist in your way" performansı tüm bölgede yaygınlaştı ve hala bu güne kadar devam ediyorlar.

Grup katılmaya devam etti ve performansın diğer spontane tekrarları da sadece Şili'de değil, Latin Amerika'nın büyük şehirlerinde ve dünyanın geri kalanında da ortaya çıktı.

Anarşist Kütüphane

Meydan Gazetesi
Şili Röportajı; “Sömürgecilikten Gelen Bir Geçmişten, Devrimci Bir Harekete”
28.01.2020

[https://meydan.org/2020/01/28/
sili-roportaji-somurjecilikten-gelen-bir-gecmisten-devrimci-bir-harekete/](https://meydan.org/2020/01/28/sili-roportaji-somurjecilikten-gelen-bir-gecmisten-devrimci-bir-harekete/)

tr.anarchistlibraries.net